

Številka: Up-381/14-23

Datum: 15. 2. 2018

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku odločanja o ustavni pritožbi Borisa Popoviča, Koper, ki ga zastopa Branko Gvozdič, odvetnik v Sežani, na seji 15. februarja 2018

odločilo:

Ustavna pritožba zoper sodbo Vrhovnega sodišča št. I Ips 35836/2010 z dne 6. 3. 2014 v zvezi s sodbo Višjega sodišča v Kopru št. II Kp 35836/2010 z dne 24. 1. 2013 in s sodbo Okrožnega sodišča v Kopru št. IK 35836/2010 z dne 13. 1. 2012 se zavrne.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Pritožnik je bil s sodbo Okrožnega sodišča v Kopru obsojen zaradi izvršitve kaznivega dejanja razžalitve po drugem in prvem odstavku 169. člena Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 95/04 – uradno prečiščeno besedilo – v nadaljevanju KZ), ker je zasebnega tožilca razžalil s tem, da je 15. 5. 2008 v oddaji Radiotelevizije Koper Izostritev javno izjavil: "Kos ima honorarno zaposlenega bivšega šefa kriminalne policije v Kopru Ljubota Volmuta, ki je kriv za ves kriminal, ki se je v Kopru dogajal vsa ta leta, za ves kriminal, za razpečevanje droge in vse ostalo, za pornografski material, in to mladoletnikom."

2. Okrožno sodišče je zoper pritožnika izdalo obsodilno sodbo, ker naj bi bila inkriminirana izjava objektivno in subjektivno žaljiva, ker naj bi bila dana z namenom zaničevanja zasebnega tožilca, ker naj bi se pritožnik zavedal, da lahko z izjavami prizadene čast in dobro ime zasebnega tožilca in ga razžali, kar naj bi bil tudi njegov namen, in ker naj ne bi bila podana razbremenilna razloga iz tretjega odstavka 169. člena KZ (tj. da je pritožnik izjavo podal kot župan Mestne občine Koper v okviru izvajanja družbene oziroma politične dejavnosti oziroma da ne gre za izjavo, ki bi

pomenila resno kritiko, obrambo pravice ali varstva upravičenih koristi ali bi bila s tem v zvezi).

3. Okrožno sodišče je ugotovilo, da ne drži, da bi zasebni tožilec svojevoljno odločal, kje naj bi Policija ukrepala, in da je izključeno, da bi povprečno izobražen človek lahko verjel, da je zasebni tožilec svojevoljno odločal o tem. Poleg tega je ugotovilo, da se je pritožnik moral zavedati, da so neresnične govorice, ki sta jih po izpovedbi Hrvatina širila Stopinšek in Obrenovič (18. stran sodbe Okrožnega sodišča). Pri tem je Okrožno sodišče upoštevalo, da je pritožnik že v oddaji Radiotelevizije Slovenija TV Tednik 16. 3. 2006 izrekel očitke na račun zasebnega tožilca in delovanja Policijske uprave (v nadaljevanju PU) Koper ter da je njegovo nadaljnje navajanje, da je zasebni tožilec kriv za ves kriminal v Kopru leta 2008, ponovno širjenje že podanih očitkov. Okrožno sodišče je v zvezi s tem obrazložilo, da je bila izjava pritožnika v oddaji 16. 3. 2006 razlog za uradno preiskavo delovanja PU Koper in za postopke preverjanja očitanih nepravilnosti. Presojajo, da pritožnik leta 2008 ni imel razloga, da bi verjel tistemu, kar je javno raznašal, je Okrožno sodišče oprlo na izsledke preiskav in postopkov, ki so bili sproženi na temelju pritožnikovih predhodnih očitkov na račun zasebnega tožilca in v katerih je pritožnik tudi sodeloval. Ti postopki niso odkrili nepravilnosti na račun dela zasebnega tožilca. Tem izsledkom pritožnik ni oporekal, čeprav je bil z njimi seznanjen.

4. Okrožno sodišče za drugačno presojo ni našlo opore v izpovedbah zaslišanih prič. Na pritožnikov predlog je zaslišalo tri priče, tj. Mitjo Klavoro, Igorja Hrvatina in Nenada Vujinovića.

5. Pritožnikov predlog za zaslihanje šestih prič (Sebastjana Vežnaverja, Primoža Ogrizka, Franca Stopniška, Vladana Obrenovića, Ilije Dražiča in Milana Pristova), s katerimi naj bi dokazoval resničnost sporne izjave oziroma obstoj utemeljenih razlogov za to, da je verjel v resničnost spornih besed, je Okrožno sodišče zavrnilo. To odločitev je utemeljilo s stališčem, da je dodatno zaslihanje teh prič odveč, ker naj se pritožnikova inkriminirana izjava ne bi nanašala na konkretne historične dogodke ali ravnanje zasebnega tožilca, temveč naj bi šlo za vrednostno oceno obtoženca o zasebnem tožilcu; zato naj ne bi bilo mogoče dokazovati resničnosti izjave.

6. Glede vprašanja, kdo je upravičeni tožilec za pregon kaznivega dejanja v obravnavanem primeru, je Okrožno sodišče odločilo, da je za pregon na podlagi drugega odstavka 178. člena in 126. člena KZ pristojen zasebni in ne državni tožilec. Pri tem se je oprlo na načelno pravno mnenje Vrhovnega sodišča, po katerem se uporabi posebna določba o pregonu kaznivih dejanj zoper čast in dobro ime, izvršenih proti državnemu organu, proti uradni ali vojaški osebi, za posameznika kot oškodovanca, če je v času, ko je bilo proti njemu izvršeno kaznivo dejanje, še imel lastnost uradne osebe. Če oškodovanec takrat ni imel več lastnosti uradne osebe, pa naj bi bil aktivno legitimiran za zasebno tožbo le sam oškodovanec. Iz izpovedbe zasebnega tožilca in inkriminirane izjave naj bi po stališču Okrožnega sodišča

izhajalo, da je bil zasebni tožilec leta 2008 že upokojen in ni več opravljal del in nalog policista, inkriminirana izjava pa naj se ne bi nanašala na opravljanje kasnejšega dela zasebnega tožilca pri Komisiji za preprečevanje korupcije, temveč naj bi šlo za vrednostno oceno v povezavi z njegovim nekdanjim delom pri Sektorju kriminalistične policije Policijske uprave Koper (v nadaljevanju SKPPUK). Ker naj v času izvršitve kaznivega dejanja zasebni tožilec ne bi bil več uradna oseba, naj bi bil za vložitev zasebne tožbe aktivno legitimiran on in ne državni tožilec.

7. Višje sodišče v Kopru je pritožbo pritožnikovega zagovornika zoper sodbo Okrožnega sodišča zavrnilo kot neutemeljeno. Višje sodišče je obrazložilo, da je Okrožno sodišče prepričljivo in razumno zavrnilo dokazne predloge, ki naj ne bi bili pomembni za odločitev o kazenski odgovornosti, saj naj se izjava pritožnika ne bi nanašala na konkretne historične dogodke ali konkretno ravnanje zasebnega tožilca, ampak naj bi šlo za vrednostno oceno. Zato naj Okrožno sodišče z zavrnitvijo dokaznih predlogov ne bi kršilo pravnih jamstev iz 29. člena Ustave in iz 6. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 – v nadaljevanju EKČP), kakor tudi ne 17. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13 in 87/14 – v nadaljevanju ZKP). Okrožno sodišče naj bi tudi pravilno presodilo pomen inkriminirane izjave in svoje stališče konkretno ter prepričljivo obrazložilo. Glede na pravno opredelitev dejanja naj Okrožnemu sodišču sploh ne bi bilo treba presojati, ali so obtoženčeva zatrjevanja resnična oziroma ali je imel obtoženec utemeljen razlog verjeti v resničnost svojih zatrjevanj v smislu šestega odstavka 171. člena KZ. Okrožno sodišče naj bi tudi prepričljivo in natančno obrazložilo, zakaj je v obravnavanem primeru zasebni tožilec upravičeni tožilec. Po stališču Višjega sodišča naj pritožnik z zavračanjem načelnega pravnega mnenja Vrhovnega sodišča z dne 22. 6. 1994 in z drugačno razlago drugega odstavka 178. člena KZ argumentov ne bi mogel ovreči. Okrožno sodišče naj bi tudi ustrezno kritično preizkusilo vse izvedene upoštevne dokaze in dokazno oceno utemeljilo z razumnimi in življenjsko sprejemljivimi razlogi. Zgolj nezadovoljstvo pritožnika s sprejetimi dokaznimi zaključki pa naj ne bi bilo upoštevno za pritožbeni uspeh v smeri kršitve jamstva nepristranskega sojenja.

8. Vrhovno sodišče je zahtevo za varstvo zakonitosti pritožnikovega zagovornika zavrnilo. Odločilo je, da se pritožnik glede na pravilno pravno opredelitev kaznivega dejanja ne more uspešno sklicevati na četrti odstavek 171. člena KZ ter na kršitev pravice do obrambe v zvezi z zavrnitvijo dokaznih predlogov, s katerimi naj bi dokazoval resničnost svoje trditve oziroma da je imel utemeljen razlog verjeti v resničnost svoje izjave. Sodišče naj bi namreč pritožniku, zato da bi zagotovilo pošten postopek, dalo možnost, da pojasni svojo izjavo in dokaže, da je imel utemeljene razloge verjeti v njeno resničnost, a naj obdolženi s tem ne bi uspel. Sodišče naj bi utemeljeno zavrnilo predlog obrambe za zaslišanje šestih prič, saj naj, glede na to, da naj se inkriminirana izjava ne bi nanašala na konkretne historične dogodke ali konkretno ravnanje zasebnega tožilca, predlagani dokazi ne bi bili pravno upoštevni

za predmetni kazenski postopek. Zato naj zatrjevana kršitev pravice do izvajanja dokazov ne bi bila podana. Ker naj v zahtevi za varstvo zakonitosti ne bi bilo dopustno izpodbijati ugotovljenega dejanskega stanja, Vrhovno sodišče ni presojalo navedb pritožnika glede izpodbijanih zaključkov sodišča o dejanskem stanju (tj. ali je pritožnik imel razlog verjeti v resničnost inkriminirane izjave; da ni vedel, da so govorice neresnične; da je inkriminirane izjave podal pri izvrševanju uradne oziroma politične dejavnosti; da izjave ni podal z namenom zaničevanja zasebnega tožilca). Na trditvah o zmotno ugotovljenem dejanskem stanju naj bi po stališču Vrhovnega sodišča temeljil tudi očitke kršitve iz 2. točke 372. člena ZKP, da sodišče ni ugotovilo obstoja okoliščin iz tretjega odstavka 169. člena KZ. Okrožno sodišče naj bi po stališču Vrhovnega sodišča inkriminirano izjavo presojalo v kontekstu celotnega intervjuja in prepričljivo pojasnilo stališče, da ni šlo za resno kritiko, izvrševanje politične funkcije oziroma družbene dejavnosti ali varstvo upravičenih interesov, temveč da je bil edini pritožnikov namen javno zaničevanje zasebnega tožilca. Vrhovno sodišče je odgovorilo tudi na pritožnikov očitke v zvezi z aktivno legitimacijo zasebnega tožilca, odločilo pa je tudi, da je Višje sodišče presodilo vse pravno upoštevne navedbe pritožbe in glede vsakega posameznega pritožbenega očitka pojasnilo, da so dejanski in pravni zaključki sodišča prve stopnje pravilni, ter jim v celoti pritrdilo. Zato naj bi bil neutemeljen tudi očitke zahteve za varstvo zakonitosti, da je pritožbeno sodišče storilo bistveno kršitev določb kazenskega postopka iz drugega odstavka 371. člena v zvezi s prvim odstavkom 395. člena ZKP. Očitke o pristranskem sojenju pa naj bi pritožnik v zahtevi za varstvo zakonitosti utemeljeval le z napačno dokazno oceno Okrožnega sodišča. Sodišču naj pri vodenju postopka ne bi očital nobenega ravnanja, ki bi kazalo na njegovo pristranskost. V postopku naj obramba ne bi našla razloga za zahtevo po izločitvi predsednice senata. Zgolj drugačna dokazna ocena in dokazni zaključki, ki niso skladni s prepričanjem obrambe, naj ne bi bili razlog, ki bi utemeljeval očitke o pristranskem sojenju, temveč razlog za zatrjevanje nepopolne ali zmotne ugotovitve dejanskega stanja, na katerega pa naj se pritožnik po drugem odstavku 420. člena ZKP ne bi mogel uspešno sklicevati v zahtevi za varstvo zakonitosti, zato Vrhovno sodišče teh navedb ni presojalo.

9. Pritožnik zatrjuje kršitev pravic iz 22., 23. in 29. člena Ustave. Navaja, da se Višje sodišče ni opredelilo do pritožbenega očitka o neobstoju obtožbe upravičenega tožilca, ampak se je zgolj pavšalno sklicevalo na načelno pravno mnenje Vrhovnega sodišča v zvezi s tem. S tem naj bi kršilo pravico iz 22. člena Ustave. Ker naj te kršitve ne bi odpravilo niti Vrhovno sodišče, naj bi tudi samo kršilo to pravico. Pritožnik zatrjuje tudi kršitev pravice do nepristranskega sojenja iz prvega odstavka 23. člena Ustave. Na pristranskost sodišča naj bi kazalo več okoliščin: ocena neverodostojnosti nekaterih prič, diskreditacija za zasebnega tožilca obremenilne priče ter nekritična ocena dokazov v škodo pritožnika. Višje sodišče naj se do očitkov v zvezi s tem ne bi opredelilo, te kršitve pa naj ne bi odpravilo niti Vrhovno sodišče, zato je prišlo tudi v zvezi s tem do kršitve pravice iz 22. člena Ustave.

10. Pritožnik nadalje zatrjuje, da je v kazenskem postopku podal več dokaznih predlogov (tj. zaslišanje šestih prič), ker naj bi z njimi dokazoval resničnost inkriminirane izjave, da je zasebni tožilec v času, ko naj bi bil zaposlen pri državnem organu, izvršil več kaznivih dejanj. S predlaganimi pričami naj bi pritožnik dokazal resničnost svoje izjave oziroma obstoj utemeljenih razlogov, da je verjel v resničnost inkriminiranih besed. To naj bi bilo upoštevno zaradi četrtega odstavka 171. člena KZ, v skladu s katerim se storilec, če dokaže resničnost svoje trditve ali če dokaže, da je imel utemeljen razlog verjeti v resničnost tistega, kar je trdil ali raznašal, ne kaznuje za žaljivo obdolžitev, lahko pa se kaznuje za razžalitev (169. člen) ali za očitanje kaznivega dejanja z namenom zaničevanja (173. člen). Pritožnik se ne strinja z odločitvijo Okrožnega sodišča, ki je dokazne predloge zavrnilo kot nepotrebne, ker naj ne bi šlo za izjavo, ki bi se nanašala na konkretne historične dogodke ali konkretno ravnanje zasebnega tožilca, ampak naj bi šlo za vrednostno oceno pritožnika o zasebnem tožilcu. Višje sodišče naj bi se do očitane kršitve zgolj pavšalno opredelilo, Vrhovno sodišče pa naj bi v zvezi s tem napravilo napačen sklep. Pritožnik meni, da bi Vrhovno sodišče izpodbijano stališče lahko sprejelo šele po izvedenem dokaznem postopku, če ne bi ugotovilo, da je pritožnik inkriminirano izjavo utemeljeval s konkretnimi dogodki. S tem, ko je sodišče zavrnitev dokaznih predlogov oprlo na tezo, da se inkriminirana izjava pritožnika ne nanaša na konkretne dogodke oziroma ravnanja zasebnega tožilca, naj bi pritožniku odvzelo ustavno zagotovljeno pravico izvajati dokaze v njegovo korist iz 29. člena Ustave in iz 6. člena EKČP.

11. Ustavno sodišče je ustavno pritožbo s sklepom št. Up-381/14 z dne 24. 3. 2017 sprejelo v obravnavo. V skladu s prvim odstavkom 56. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) je o sprejemu ustavne pritožbe obvestilo Vrhovno sodišče. Na podlagi drugega odstavka 56. člena ZUstS je Ustavno sodišče ustavno pritožbo poslalo nasprotni stranki v kazenskem postopku, ki nanjo ni odgovorila.

B. – I.

12. Pritožnik zatrjuje kršitev pravice iz 22. člena Ustave, ker naj se Višje sodišče ne bi opredelilo do pritožbenega očitka o neobstoju obtožbe upravičenega tožilca in ker naj te kršitve Vrhovno sodišče ne bi odpravilo. Iz pravice do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave v skladu z ustaljeno ustavnosodno presojo izhaja obveznost sodišča, da vse navedbe strank vzame na znanje, da pretehta njihovo upoštevnost in da se do tistih navedb, ki so za odločitev bistvenega pomena, v obrazložitvi sodbe tudi opredeli.¹ Navedena procesna jamstva so stranki zagotovljena tudi v pritožbenem postopku. Vendar pa ni treba, da bi bila obrazložitev odločbe instančnega sodišča,

---

¹ Odločba Ustavnega sodišča št. Up-794/05 z dne 20. 10. 2005 (Uradni list RS, št. 97/05).

kadar se to strinja z razlogi sodišča prve stopnje, tako široka kot obrazložitev sodišča prve stopnje.²

13. V obravnavanem primeru je Okrožno sodišče odločilo, da je za kazenski pregon kaznivega dejanja razžalitve pristojen zasebni in ne državni tožilec. V obrazložitvi svojega stališča se je sklicevalo na načelno pravno mnenje Vrhovnega sodišča z dne 22. 6. 1994, upoštevalo pa je tudi opredelitev uradne osebe v 126. členu KZ in ureditev iz drugega odstavka 178. člena KZ, po katerem se za kazniva dejanja iz 169. do 173. člena KZ, ki so bila izvršena proti državnemu organu ali proti uradni ali vojaški osebi v zvezi z opravljanjem njune službe v tem organu, pregon začne na predlog. Pri svoji presoji je upoštevalo še, kdaj je bilo kaznivo dejanje izvršeno, kdaj je bil zasebni tožilec zaposlen kot uradna oseba in kakšne narave je bila njegova aktivnost v času izvršitve kaznivega dejanja. Višje sodišče je pritožnikovo nestrinjanje z načelnim pravnim mnenjem Vrhovnega sodišča zavrnilo tako, da je pritrdilo zanj prepričljivim in natančnim argumentom Okrožnega sodišča, Vrhovno sodišče pa se je obrazloženo opredelilo ne le do samega vsebinskega vprašanja (tj. glede vprašanja upravičenega tožilca), ampak tudi do zatrjevane neopredelitve Višjega sodišča. Iz navedenega je očitno, da so se sodišča opredelila tako do vprašanja, kdo je upravičeni tožilec v obravnavanem kazenskem postopku, kot tudi do zatrjevanih kršitev v zvezi s tem v pravnih sredstvih. Pritožnikov očitek kršitve pravice iz 22. člena Ustave je zato očitno neutemeljen.

14. Pritožnik zatrjuje v ustavni pritožbi tudi kršitev pravice iz 22. člena Ustave in pravice do nepristranskega sojenja iz prvega odstavka 23. člena Ustave zaradi nekaterih dokaznih sklepov sodišča v njegovo škodo in zaradi neopredelitve Višjega in Vrhovnega sodišča do njegovih očitkov v zvezi s tem. V skladu s prvim odstavkom 23. člena Ustave ima vsakdo pravico, da o njegovih pravicah in dolžnostih ter o obtožbah proti njemu brez nepotrebne odlašanja odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom ustanovljeno sodišče. V skladu z ustaljeno ustavnosodno presojo nepristranskost pomeni, da tisti, ki odloča, ni zainteresiran za izid postopka ter je odprt za dokaze in predloge strank.³ Pri presoji, ali je bila posamezniku v postopku zagotovljena pravica do nepristranskega sodišča, se je v ustavnosodni presoji ustalilo stališče, da je nepristranskost sodišča treba ocenjevati po njenih učinkih.⁴ Nepristranskost sodnika je zagotovljena s tem, da pri sodniku niso podane takšne okoliščine, ki bi pri razumnem človeku vzbudile upravičen dvom, da o zahtevi ne bo mogel odločati nepristransko⁵ (t. i. subjektivni vidik nepristranskosti). Iz pravice do nepristranskosti sojenja pa izhaja tudi zahteva, da sodišče pri ravnanju v konkretni

---

² Odločba Ustavnega sodišča št. Up-393/02 z dne 22. 4. 2004 (Uradni list RS, št. 51/04 in 62/04).

³ Odločba Ustavnega sodišča št. U-I-92/96 z dne 21. 3. 2002 (Uradni list RS, št. 32/02, in OdlUS XI, 45), 16. točka obrazložitve.

⁴ Odločba Ustavnega sodišča št. Up-185/14, U-I-51/16 z dne 28. 9. 2016 (Uradni list RS, št. 65/16, in OdlUS XXI, 27), 10. točka obrazložitve.

⁵ Odločba Ustavnega sodišča št. Up-346/04 z dne 11. 10. 2006 (Uradni list RS, št. 112/06), 6. točka obrazložitve.

zadevi ustvarja oziroma ohrani videz nepristranskosti (t. i. objektivni vidik nepristranskosti). Nepristranskost sodnikov kot nosilcev sodne funkcije na posameznih sodiščih je tako treba ocenjevati tudi po zunanjem izrazu, tj. po tem, kako lahko pristranskost oziroma nepristranskost sodnikov razumejo stranke v postopku in kako javnost. Za zagotavljanje objektivnega vidika nepristranskosti sodišča, katerega kršitev pritožnik zatrjuje, je poleg zagotavljanja jamstev v postopku pomembno tudi odstranjevanje okoliščin, ki bi pri razumnem človeku vzbudile upravičen dvom o sodnikovi nepristranskosti.⁶

15. Niti iz ustavne pritožbe niti iz njenih prilog ni razvidno, da bi pritožnik v postopku na prvi stopnji zahteval izločitev kateregakoli člana sodnega senata. Ustavno sodišče je zato upoštevalo, da je pritožnik pristranskost sodišča prvič uveljavil v pritožbi zoper sodbo Okrožnega sodišča. Višje sodišče je pritožnikove očitke v pritožbi, v kateri je v zvezi s kršitvijo pravice do nepristranskega sodišča izpodbijal dokazne zaključke Okrožnega sodišča, obrazloženo zavrnilo (gl. 5. točko obrazložitve te odločbe). Vrhovno sodišče se je na podlagi zahteve za varstvo zakonitosti opredelilo tako do očitka o pristranskem sojenju kot tudi do očitka, da se Višje sodišče do tega v pritožbi ni opredelilo (gl. 6. točko obrazložitve te odločbe).

16. Pritožnik se v zvezi z zatrjevano kršitvijo pravice do nepristranskega sodišča sklicuje zgolj na določene dokazne zaključke sodišč, s katerimi se ne strinja in ki jih je Okrožno sodišče obrazložilo v skladu z zahtevami 22. člena Ustave. Tudi Višje in Vrhovno sodišče sta se do očitkov pritožnika v pravnih sredstvih v zvezi s tem opredelili. Stališča Vrhovnega sodišča glede tega pa pritožnik z ustavno pritožbo ne izpodbija. Pritožnikov očitek kršitve pravic iz 22. člena in prvega odstavka 23. člena Ustave je zato očitno neutemeljen.

B. – II.

17. Pritožnik zatrjuje tudi kršitev pravice do izvajanja dokazov v korist obdolženca iz tretje alineje 29. člena Ustave, ker je Okrožno sodišče zavrnilo dokazne predloge za zaslišanje šestih prič (Sebastjana Vežnaverja, Primoža Ogrizka, Franca Stopniška, Vladana Obrenoviča, Ilije Dražiča in Milana Pristova), s katerimi naj bi dokazoval resničnost sporne izjave oziroma da je imel utemeljene razloge za to, da je verjel v resničnost spornih besed. Pritožnik izpodbija presojo Vrhovnega sodišča, da zatrjevana kršitev pravice do izvajanja dokazov ni podana. Ta presoja temelji na dveh stališčih. Po prvem je Okrožno sodišče pritožniku dalo možnost, da pojasni svojo izjavo in dokaže, da je imel utemeljene razloge verjeti v njeno resničnost, a naj s tem ne bi uspel; sodišče je celo ugotovilo, da pritožnik ni imel razloga verjeti temu, kar je še naprej javno raznašal, in se je moral zavedati, da so govorice, na katere se je skliceval v zagovoru, neresnične. Po drugem stališču pa je sodišče utemeljeno

---

⁶ Odločba Ustavnega sodišča št. Up-185/14, U-I-51/16, 10. točka obrazložitve.

zavrnilo predlog obrambe za zaslišanje nadaljnjih šestih prič, saj naj, glede na to, da naj se inkriminirana izjava ne bi nanašala na konkretne historične dogodke ali konkretno ravnanje zasebnega tožilca, predlagani dokazi ne bi bili materialnopravno upoštevni za predmetni kazenski postopek.

18. Ustavno sodišče je zatrjevano kršitev presoalo z vidika pravice iz tretje alineje 29. člena Ustave, v skladu s katero ima vsakdo, ki je obdolžen kaznivega dejanja, ob popolni enakopravnosti pravico, da mu je zagotovljeno izvajanje dokazov v njegovo korist. V skladu z ustaljeno ustavnosodno presojo iz tretje alineje 29. člena Ustave izhaja, da sodišče glede na načelo proste dokazne presoje samo odloča o tem, katere dokaze bo izvedlo in kako bo presoalo njihovo verodostojnost; da sodišče ni dolžno izvesti vsakega dokaza, ki ga predlaga obramba; da mora biti predlagani dokaz materialnopravno upošteven; da mora obramba obstoj in pravno upoštevnost predlaganega dokaza utemeljiti s potrebno stopnjo verjetnosti. Sodišče mora pri tem upoštevati, da je v dvomu vsak dokazni predlog obrambe v korist obdolženca, sodišče pa ga mora izvesti, razen če je očitno, da dokaz ne more biti uspešen.⁷

19. Po stališču Ustavnega sodišča besedila Ustave "vsakomur, ki je obdolžen kaznivega dejanja, mora biti zagotovljeno izvajanje dokazov v njegovo korist" ne gre razlagati tako, da bi sodišče moralo izvesti vsak dokazni predlog obrambe, ki bi bil zgolj po svoji vsebini lahko v obdolženčevo korist. Besedna zveza implicira merila materialnopravne upoštevnosti dokaza: dokaz, ki ni materialnopravno upošteven, je brezpredmeten in zato ne more biti "v obdolženčevo korist". Sodišče tudi ni dolžno v nedogled izvajati dokazov, ki jih predlaga obdolženec, ampak je te dokaze dolžno izvesti le, če obramba zadosti svojemu dokaznemu bremenu ter obstoj in pravno upoštevnost predlaganih dokazov utemelji s potrebno stopnjo verjetnosti. Tudi to je vprašanje, ki je ustavnopravno odvisno od tega, ali je dokaz obdolžencu v korist. Zgolj zavlačevalni dokazni predlogi obrambi ne morejo meritorno koristiti. Ustavno besedilo namreč ne meri na koristi, ki bi jih obramba imela od obstruktivnega zavlačevanja kazenskega postopka. Stališče Ustavnega sodišča je, da Ustava v tretji alineji 29. člena vsebuje presumpcijo, da je v dvomu vsak dokazni predlog obrambe v korist obdolženca. Sodeče sodišče ga mora izvesti, razen če je očitno, da dokaz ne more biti uspešen.⁸ Sodišče torej sme zavrniti dokazni predlog, če je nadaljnje izvajanje dokazov zaradi jasnosti zadeve odveč, če je dejstvo, ki naj bi se s predlaganim dokazom dokazovalo, že dokazano ali je brez pomena za zadevo ali če je dokazno sredstvo neprimerno ali nedosegljivo.⁹

B. – III.

---

⁷ Odločbi Ustavnega sodišča št. Up-13/94 z dne 8. 6. 1995 (OdlUS IV, 128), 7. točka obrazložitve, in št. Up-34/93 z dne 8. 6. 1995 (OdlUS IV, 129), 11.–14. točka obrazložitve.

⁸ Prim. prav tam.

⁹ Odločba Ustavnega sodišča št. Up-203/97 z dne 16. 3. 2000 (OdlUS IX, 133), 10. točka obrazložitve.

20. Zavrnitev (nekaterih) pritožnikovih dokaznih predlogov temelji na stališču, da dokazni predlogi za zaslišanje niso upoštevni, ker se inkriminirana izjava ne nanaša na konkretne historične dogodke ali ravnanje zasebnega tožilca, temveč naj bi šlo za vrednostno oceno obtoženca o zasebnem tožilcu, katere resničnosti v skladu z ustaljeno sodno prakso ni mogoče dokazovati. Temu stališču sta pritrdili Višje in Vrhovno sodišče.

21. Ne glede na to stališče je Okrožno sodišče zaslišalo tri priče, ki jih je predlagal pritožnik, tj. Mitjo Klavoro, Igorja Hrvatina in Nenada Vujinovića, ter presojalo pritožnikov zagovor in izpoved zasebnega tožilca. Glede priče Mitje Klavore je Okrožno sodišče ugotovilo, da je njegova izpoved skladna z izpovedjo zasebnega tožilca in da ni potrdila pritožnikovega zagovora. Nasprotno, zasebnega tožilca je prikazala kot nekoga, čigar cilj je kriminaliteto preganjati in je ne prikrivati, kar je pritožnik očital zasebnemu tožilcu. Pričanje Igorja Hrvatina je Okrožno sodišče ocenilo kot neverodostojno, ker naj bi pričal nedoločno, pogosto v pogojniku in manj natančno kot pritožnik. Okrožno sodišče je posebej poudarilo še, da je, preden je priča določeno stvar izpovedala, pritožnik v razpravni dvorani izrazil, da ve, kaj bo priča izpovedala, kar naj bi bilo mogoče razbrati iz prepisa zvočnega posnetka glavne obravnave. S tem naj bi po stališču sodišča ustvaril vtis, da so informacije potekale od pritožnika k priči in ne obratno. Tudi pričanje Nenada Vujinovića je Okrožno sodišče ocenilo kot neverodostojno. To svoje stališče je izčrpno obrazložilo.¹⁰ Poleg tega je izvedlo še druge dokaze in vpogledalo v CD s posnetkom intervjuja, kopije dopisov med državnimi organi in drugih listin o ukrepih in odzivih po izjavi pritožnika dne 16. 3. 2006 o delu Policije in zasebnega tožilca ter v del magnetograma s pritožnikovo izjavo z dne 16. 3. 2006.

22. Okrožno sodišče je ugotovilo obstoj zakonskih znakov pritožniku očitane kaznivega dejanja. Ugotovilo je, da je pritožnik že v oddaji TV Tednik 16. 3. 2006 podal izjavo z enakimi očitki, kot jih je vsebovala inkriminirana izjava (tj. da je pritožnik za vsemi zadevami na kriminalistični policiji v Kopru, da je kriv za marsikakšen kriminal v Kopru, še posebno za razmah droge na Obali, kar so mu potrdili tudi visoki uradniki kriminalistične policije). Okrožno sodišče je nadalje upoštevalo, da je bila prav ta izjava razlog, da so pristojni organi odredili notranji in zunanji nadzor nad delom PU Koper, kjer je delal zasebni tožilec kot pomočnik vodje SKPPUK za operativne zadeve. Tako je Komisija Državnega zbora za nadzor obveščevalnih služb od Ministrstva za notranje zadeve in Generalne policijske uprave Ljubljana zahtevala

---

¹⁰ Sodišče je svojo dokazno oceno priče oprlo na dejstvo, da naj bi priča zasebnega tožilca krivila za uvedeni kazenski postopek zoper njo, čeprav naj bi bila za nadzor nad policijsko enoto, v kateri je delala priča, pristojna druga policijska enota in ne tista, v kateri je bil zaposlen zasebni tožilec. Sodišče se je pri presoji, da je priča neverodostojna, oprlo tudi na dejstvo, da naj priča s sklicevanjem na privilegij iz 238. člena ZKP ne bi želela odgovoriti na vprašanje o izobrazbi, prav nedokončanje fakultete pa naj bi bil razlog za uvedbo omenjenega kazenskega postopka zoper pričo, da naj bi podala nasprotujoče si izjave glede svojega solastništva različnih družb in da naj bi besedno obračunavala z zasebnim tožilcem.

komentar teh izjav; PU Koper je zahtevek odstopila Okrožnemu državnemu tožilstvu Koper, ki je od PU Koper zahtevalo vse podatke o atentatu, o katerih je govoril Popovič v oddaji, oziroma razgovor z oškodovancem; PU Koper je posredovala poročilo o tem; pritožnik je bil zaslišan pred preiskovalno komisijo Državnega zbora; Okrožno državno tožilstvo je zaradi suma kaznivega dejanja umora predlagalo preiskovalnemu sodniku zaslišanje pritožnika in oseb, ki bi jih pritožnik navedel, da so izvedele za prometno nesrečo; pritožnik je bil zaslišan pred preiskovalnim sodnikom kot oškodovanec. Pritožnik je torej, kot je ugotovilo sodišče, sodeloval v odrejenih postopkih. V obravnavanem kazenskem postopku pa, čeprav je bil seznanjen z izsledki navedenih postopkov, ni nasprotoval ugotovitvi, da postopki niso pokazali nepravilnosti pri delu zasebnega tožilca in PU Koper. Poleg tega je sodišče zaradi sprememb pritožnikove izpovedbe glede domnevnega poskusa umora pritožnika sklepalo, da pritožnik že za svoje izjave iz leta 2006 ni imel dokazov in da niti sam ni verjel v njihovo resničnost.

23. Okrožno sodišče je presodilo, da pomeni pritožnikova izjava iz leta 2008 negativno vrednostno oceno ter da je objektivno in subjektivno žaljiva. Upoštevalo je tudi kontekst izjave. Presodilo je, da izjava ni dala odgovora na pred tem postavljeno vprašanje in da je bila podana izven vsebinskega okvira, saj ni bila v nikakršni zvezi s temo intervjuja (tj. poslovanje Mestne občine Koper), da ni prispevala k odprti javni razpravi, odprtemu dialogu ali vplivanju na razpravo v zadevah javnega pomena in da pritožnik z njo ni ščitil nobene svoje pravice ali upravičenih koristi, niti ni prispeval h kakemu procesu odločanja, temveč mu je šlo zgolj za žalitev drugega. Okrožno sodišče je upoštevalo tudi dejstvo, da zasebni tožilec v času izjave ni več opravljal dela policista kriminalista, saj se je konec leta 2005 upokojil. Na podlagi navedenega je sodišče presodilo, da pritožnik izjave ni podajal v resni kritiki, pri izvrševanju družbene dejavnosti ali varstvu upravičenih interesov in da ne gre za takšno izražanje obtoženca, ki bi pomenilo obrambo kakšne pravice ali varstva upravičenih koristi ali bi bila s tem v zvezi.

24. Okrožno sodišče na podlagi izvedenih dokazov, tudi tistih, ki jih je predlagal pritožnik, ni verjelo pritožniku, da je mislil, da govori resnico, oziroma da je imel utemeljen razlog verjeti v to, kar negativnega o zasebnem tožilcu trdi in raznaša. Ugotovilo je namreč, da pritožnik glede na izsledke zunanjega in notranjega nadzora nad delom zasebnega tožilca in delom PU Koper, ki so bili sproženi na podlagi pritožnikovih predhodnih izjav leta 2006, in glede na to, da tem izsledkom ni nasprotoval, ni imel razloga verjeti, da so njegove ponovne izjave, uperjene zoper zasebnega tožilca, resnične, oziroma da se je moral zavedati, da so te govorice neresnične. Sodišče je še ugotovilo, da ne držijo pritožnikovi očitki o samovoljnem odločanju zasebnega tožilca glede ukrepanja Policije. Ta stališča je pritožnik izpodbijal s pritožbo in zahtevo za varstvo zakonitosti, vendar sta jih Višje in Vrhovno sodišče obrazloženo potrdili (gl. 12.–14. točko obrazložitve sodbe Višjega sodišča in 10. točko obrazložitve sodbe Vrhovnega sodišča).

B. – IV.

25. Ustavno sodišče je pri presoji zatrjevane kršitve pravice iz tretje alineje 29. člena Ustave upoštevalo, da je bil pritožnik z izpodbijanimi sodbami obsojen zaradi izvršitve kaznivega dejanja razžalitve po drugem in prvem odstavku 169. člena KZ in da je tako v kazenskem postopku kot tudi v ustavni pritožbi zatrjeval, da je dokazne predloge podal z namenom, da bi se razbremenil kazenske odgovornosti za inkriminirano izjavo oziroma da bi dokazoval resničnost svoje izjave ali da je imel utemeljen razlog verjeti v njeno resničnost, da je izjavo gradil na konkretnih dogodkih in da zakon vsakomur v interesu splošne morale priznava govoriti resnico, ne da bi za to kazensko odgovarjal, kar naj bi izhajalo tudi iz zakonske ureditve razlogov upravičenosti pri kaznivih dejanjih žaljive obdolžitve (171. člen KZ), razžalitve (169. člen KZ) in očitanja kaznivega dejanja z namenom zaničevanja (173. člen KZ). Upoštevalo je nadalje, da iz ustaljene ustavnosodne presoje izhaja, da pomeni ureditev kaznivih dejanj v 18. poglavju KZ, vključno s kaznivim dejanjem razžalitve iz 169. člena KZ, inkriminacijo napadov na čast in dobro ime¹¹ in da je zakonodajalec s tem, ko je v četrtem odstavku 171. člena in tretjem odstavku 169. člena KZ določil razloga za izključitev protipravnosti, na katera se je v kazenskem postopku skliceval tudi pritožnik, uredil nasprotje med dvema pravno varovanima vrednotama – na eni strani častjo in dobrim imenom, na drugi pa svobodo znanstvenega in umetniškega ustvarjanja, obrambo pravic ter varstvom drugih upravičenih koristi in interesov, med katerimi je tudi svoboda izražanja.¹² Ker pomeni obsodba za kaznivo dejanje iz 18. poglavja KZ v okviru subsumpcije konkretnega dejanskega stanu pod zakonski dejanski stan kaznivega dejanja (razžalitve) nujno tudi presojo sodišča o koliziji med častjo in dobrim imenom na eni strani ter drugimi interesi, vključno s svobodo izražanja, na drugi strani, je Ustavno sodišče pri presoji zatrjevane kršitve pravice iz tretje alineje 29. člena Ustave upoštevalo tudi ustaljeno ustavnosodno presojo in ustaljeno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice (v nadaljevanju ESČP) o svobodi izražanja iz prvega odstavka 39. člena Ustave in 10. člena EKČP, kljub temu da pritožnik v ustavni pritožbi ne zatrjuje kršitve pravice do svobode izražanja iz 39. člena Ustave, niti je ni zatrjeval v kazenskem postopku.

26. V skladu s prvim odstavkom 39. člena Ustave je zagotovljena svoboda izražanja misli, govora in javnega nastopanja, tiska in drugih oblik javnega obveščanja in izražanja. Vsakdo lahko svobodno zbira, sprejema in širi vesti in mnenja. Po ustaljeni ustavnosodni presoji je svoboden posameznik, sposoben racionalnega odločanja, temelj demokratično organiziranega političnega sistema. Svoboda izražanja je poleg tega, da je neposreden izraz posameznikove osebnosti v družbi, tudi temeljni

---

¹¹ Odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-226/95 z dne 8. 7. 1999 (Uradni list RS, št. 60/99, in OdlUS VIII, 174), 6. in 14. točka obrazložitve, in št. Up-1128/12 z dne 14. 5. 2015 (Uradni list RS, št. 37/15, in OdlUS XXI, 14), 10. točka obrazložitve.

¹² Odločbi Ustavnega sodišča št. Up-1128/12, 10. točka obrazložitve, in št. U-I-226/95, 8. točka obrazložitve.

konstitutivni element svobodne demokratične družbe.¹³ Nepogrešljivi sestavni del takega sistema je javna in odprta razprava o zadevah, ki so splošnega pomena. Svoboda izražanja ne varuje le širjenja mnenj, ki so sprejeta z naklonjenostjo, temveč zajema tudi kritične in ostre izjave.¹⁴ Če naj bo razprava res svobodna, mora biti pravica posameznika izražati svoja mnenja praviloma varovana ne glede na to, ali je izjava groba ali nevtralna, racionalna ali čustveno nabita, blaga ali napadalna, koristna ali škodljiva, pravilna ali napačna.¹⁵

27. Tudi po ustaljeni praksi ESČP pomeni svoboda izražanja enega izmed bistvenih elementov demokratične družbe ter enega izmed osnovnih pogojev za njen razvoj in samoizpolnitev vsakega posameznika. Člen 10 EKČP se ne nanaša le na informacije in ideje, ki so sprejete z odobravanjem in se štejejo za nežaljive ali nevtralne, ampak tudi na tiste, ki žalijo, šokirajo in motijo. To zahtevajo pluralizem, strpnost in širina misli, brez katerih ni demokratične družbe.¹⁶ Ko ESČP ugotovi, da gre v konkretnem primeru za poseg v pravico do svobode izražanja, v nadaljevanju presoja naslednje kriterije: (1) pravno podlago za poseg, (2) legitimni cilj, ki ga poseg zasleduje, (3) ali gre za poseg, ki je nujen v demokratični družbi; (4) poseg presoja v luči primera kot celote in ugotavlja, ali je bil ta sorazmeren z zasledovanim legitimnim ciljem in ali so razlogi, ki so jih navedla nacionalna sodišča, da bi upravičila poseg, upoštevni in zadostni.¹⁷ Omejitev svobode izražanja je treba ozko razlagati, nujnost kakršnekoli omejitve pa mora biti prepričljivo utemeljena.¹⁸

28. V skladu s tretjim odstavkom 15. člena Ustave je pravica do svobode izražanja omejena s pravicami oziroma svoboščinami drugih ljudi. Pogosto prihaja v kolizijo

---

¹³ Prim. odločbo Ustavnega sodišča št. Up-2940/07 z dne 5. 2. 2009 (Uradni list RS, št. 17/09, in OdlUS XVIII, 62), 7. točka obrazložitve.

¹⁴ Odločba Ustavnega sodišča št. Up-407/14 z dne 14. 12. 2016 (Uradni list RS, št. 2/17, in OdlUS XXI, 37), 10. točka obrazložitve.

¹⁵ Prim. odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-226/95, v kateri je Ustavno sodišče presojalo ustavnost tretjega odstavka 169. člena in četrtega odstavka 171. člena Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 63/94, 70/94 – popr. in 23/99), 11. točka obrazložitve, in št. Up-1128/12, 19. točka obrazložitve.

¹⁶ Sodba ESČP v zadevi *Nilsen in Johnsen proti Norveški* z dne 25. 11. 1999, 43. točka obrazložitve.

¹⁷ K. Jaklič v: L. Šturm (ur.), Komentar Ustave Republike Slovenije, Fakulteta za podiplomske državne in evropske študije, Ljubljana 2002, str. 423; B. Rainey, E. Wicks in C. Ovey, Jacobs, White, Ovey – *The European Convention on Human Rights*, 4. izdaja, Oxford University Press, Oxford 2014, str. 428; P. van Dijk, F. van Hoof, A. van Rijn in L. Zwaak, *Theory and Practice of the European Convention on Human Rights*, 4. izdaja, Intersentia, kraj 2006, str. 649–683; sodba ESČP v zadevi *Sunday Times proti Združenemu kraljestvu (št. 1)* z dne 26. 4. 1979, 62. točka obrazložitve.

¹⁸ Prim. sodbe ESČP v zadevah *Oberschlick proti Avstriji* z dne 23. 5. 1991, 57. točka obrazložitve, *Sürek proti Turčiji (št. 1)* z dne 8. 7. 1999, 58. točka obrazložitve, *Nilsen in Johnsen proti Norveški*, 43. točka obrazložitve, *Lešnik proti Slovaški* z dne 11. 3. 2003, 52. točka obrazložitve, *Mamère proti Franciji* z dne 7. 11. 2006, 19. točka obrazložitve, *Błaja News Sp. z o.o. proti Poljski* z dne 26. 11. 2013, 68. točka obrazložitve, *Braun proti Poljski* z dne 4. 11. 2014, 36.–41. točka obrazložitve, in odločbo Ustavnega sodišča št. Up-1128/12, 11. točka obrazložitve.

prav s pravico do varstva osebnega dostojanstva (34. člen Ustave) in varstva osebnostnih pravic (35. člen Ustave), med katere spada tudi pravica do varstva časti in dobrega imena. Pravica do osebnega dostojanstva posamezniku zagotavlja priznanje njegove vrednosti, ki mu gre kot človeku in iz katere izvira njegova sposobnost samostojnega odločanja. Iz te človekove lastnosti izvira tudi jamstvo osebnostnih pravic.¹⁹ V koliziji dveh enakovrednih pravic, kot sta pravica do svobode izražanja na eni strani ter pravica do varstva osebnega dostojanstva in osebnostnih pravic na drugi strani, je potrebna vsebinska omejitev obeh pravic in ne samo ene od njiju.²⁰ To pomeni, da lahko oba nosilca svojo pravico uresničujeta (le) v omejenem (zoženem) obsegu, tj. tako, da pri izvrševanju pravice enega ne pride do prekomernega posega v pravico drugega.²¹

29. Pri presoji kolizije pravice do varstva časti in dobrega imena na eni strani ter pravice do svobode izražanja na drugi strani je treba upoštevati razlikovanje med dejstvi in vrednostnimi sodbami (*fact and value judgments*). V skladu z ustaljeno prakso ESČP je obstoj dejstev mogoče dokazovati, resničnost vrednostnih sodb pa ni dostopna dokazovanju.²² Zahteva, da se oseba razbremeni odgovornosti za izjavo o dejstvih z dokazovanjem njene resničnosti, je po praksi ESČP razumna.²³ V skladu z ustaljeno prakso ESČP mora biti obdolžencu v takem primeru omogočeno, da se na tak način razbremeni odgovornosti,²⁴ in če dokaže obstoj dejstev iz izjave, zanjo z vidika 10. člena EKČP ne more odgovarjati. Po drugi strani pa resničnost vrednostnih sodb ni dostopna dokazovanju.²⁵ Negativne vrednostne sodbe so nedopustne, če nimajo zadostne podlage v dejstvih, ki bi jo podpirale. V takih okoliščinah je poseg oblasti v pravico do svobode izražanja lahko sorazmeren.²⁶ Negativna vrednostna sodba, ki je škodljiva za ugled in dobro ime posameznika, mora imeti torej podlago v dejstvih, da bi lahko bila dopustna.²⁷ Izjavitelj se razbremeni odgovornosti zanjo oziroma je njegova odgovornost za tako izjavo po 10. členu EKČP izključena, če za vrednostno sodbo obstaja zadostna dejanska podlaga.²⁸

---

¹⁹ Prim. odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-226/95, 9. točka obrazložitve, in št. Up-1019/12 z dne 26. 3. 2015 (Uradni list RS, št. 30/15, in OdlUS XXI, 12), 8. točka obrazložitve. Tudi pravico iz 10. člena EKČP je mogoče omejiti zaradi zaščite časti ali pravic drugih. Glej K. Jaklič, nav. delo, str. 424; C. Harris, M. O'Boyle, E. P. Bates, C. M. Buckley, *Law of the European Convention on Human Rights*, 3. izdaja, Oxford University Press, Oxford 2014, str. 458.

²⁰ Prim. odločbo Ustavnega sodišča št. Up-422/02 z dne 10. 3. 2005 (Uradni list RS, št. 29/05, in OdlUS XIV, 36).

²¹ Odločba Ustavnega sodišča št. Up-1128/12, 9. točka obrazložitve.

²² Sodbi ESČP v zadevi *Lingens proti Avstriji* z dne 8. 7. 1986 in *Thorgeir Thorgeirson proti Islandiji* z dne 25. 6. 1992, 60. točka obrazložitve in naslednje, ter odločitev ESČP v zadevi *Kieser in Tralau-Kleinert proti Nemčiji* z dne 2. 12. 2014, 32. točka obrazložitve.

²³ B. Rainey, E. Wicks in C. Ovey, nav. delo, str. 435.

²⁴ Prav tam. Glej tudi odločbi Ustavnega sodišča št. Up-1128/12, 12. točka obrazložitve, in št. Up-570/09 z dne 2. 2. 2012 (Uradni list RS, št. 18/12, in OdlUS XIX, 40), 7. točka obrazložitve.

²⁵ Sodba ESČP v zadevi *Oberschlick proti Avstriji*.

²⁶ Prav tam.

²⁷ Prav tam.

²⁸ B. Rainey, E. Wicks in C. Ovey, nav. delo, str. 435.

30. Ustavno sodišče je merila za ustavnoskladno obsodbo za kaznivo dejanje razžalitve po 169. členu KZ postavilo v odločbi št. Up-1128/12.²⁹ Tudi Ustavno sodišče je pri tem razlikovalo med vrednostnimi ocenami in trditvami o dejstvih ter odločilo, da je resničnost dejstev mogoče dokazati, to pa ne velja za vrednostne sodbe.³⁰ Če sodišče ugotovi, da je pritožnik o oškodovancu izrekel negativno vrednostno sodbo in ne trditev o dejstvih, njegove izjave ni mogoče podvreči dokazovanju resničnosti, temveč je za presojo sodišč v takem primeru bistveno, ali je imel pritožnik zanjo zadostno dejansko podlago.³¹

31. Razlikovanju med dejstvi in vrednostnimi sodbami je sledil tudi zakonodajalec. Za kaznivo dejanje razžalitve (169. člen KZ) gre tako takrat, kadar kdo o kom izreče negativno vrednostno oceno v smislu podcenjevanja ali kakršnekoli druge oblike negativne sodbe o njem, pri čemer bo trditev tako splošnega značaja oziroma nekonkretizirana, da jo je ravno zaradi te splošnosti nemogoče dokazovati.³² Žaljivo obdolžitev po 171. členu KZ pa je mogoče storiti z brezpogojno trditvijo o žaljivih dejstvih,³³ in sicer s trditvijo (izražanje lastno znanih dejstev drugi osebi) in z raznašanjem dejstev, ki lahko škodujejo časti ali dobremu imenu drugega (sporočanje določenih dejstev, ki jih je zaznal nekdo drug), pri čemer za izvršitev kaznivega dejanja zadošča že ena izvršitvena oblika.³⁴ Zakonodajalec je uredil tudi razbremenilne razloge, ko se storilec kljub podanosti elementov iz prvega odstavka 171. člena KZ oziroma iz prvega odstavka 169. člena KZ ne kaznuje.³⁵ V skladu s tretjim odstavkom 169. člena KZ se tako ne kaznuje za razžalitev, kdor se o kom žaljivo izrazi v znanstvenem, književnem ali umetniškem delu, v resni kritiki, pri izvrševanju uradne dolžnosti, časnikarskega poklica, politične ali druge družbene dejavnosti, pri obrambi kakšne pravice ali pri varstvu upravičenih koristi, če se iz načina izražanja ali iz drugih okoliščin vidi, da tega ni storil z namenom zaničevanja. Po četrtem odstavku 171. člena KZ pa se, če dokaže resničnost svoje trditve ali če dokaže, da je imel utemeljen razlog verjeti v resničnost tistega, kar je trdil ali raznašal, storilec ne kaznuje za žaljivo obdolžitev, lahko pa se kaznuje za razžalitev (169. člen) ali za očitiranje kaznivega dejanja z namenom zaničevanja (173. člen).

32. Zoper pritožnika naj bi bila sicer vložena zasebna tožba zaradi kaznivega dejanja žaljive obdolžitve po drugem v zvezi s prvim odstavkom 171. člena KZ, Okrožno

---

²⁹ Ustavno sodišče je kršitev 39. člena Ustave z vidika kaznivega dejanja razžalitve presojalo tudi v odločbah št. U-I-226/95, št. U-I-172/94 z dne 9. 11. 1994 (Uradni list RS, št. 73/94, in OdlUS III, 123) ter št. Up-309/05 z dne 15. 5. 2008 (Uradni list RS, št. 59/08, in OdlUS XVII, 33).

³⁰ Odločba št. Up-1128/12, 12. točka obrazložitve.

³¹ Prav tam, 21. točka obrazložitve.

³² Sodba Vrhovnega sodišča št. I Ips 45741/2012-59 z dne 17. 9. 2015.

³³ Sodbi Vrhovnega sodišča št. I Ips 231/2006 z dne 12. 11. 2007 in št. I Ips 297/2010 z dne 23. 6. 2011.

³⁴ M. Deisinger, Kazenski zakonik s komentarjem, posebni del, GV Založba, Ljubljana 2002, str. 199.

³⁵ Odločba Ustavnega sodišča št. U-I-226/95, 6. točka obrazložitve.

sodišče pa je spremenilo pravno kvalifikacijo kaznivega dejanja v kaznivo dejanje razžalitve po 169. členu KZ, ker naj bi se inkriminirana izjava ne nanašala na konkretne historične dogodke ali ravnanje zasebnega tožilca, temveč naj bi šlo za vrednostno oceno obtoženca o zasebnem tožilcu. Vendar pritožnik v ustavni pritožbi ne izpodbija stališča sodišč, da je njegova izjava negativna vrednostna ocena in ne trditev o dejstvih. Pritožnik tudi ne izpodbija pravne kvalifikacije kaznivega dejanja po 169. členu KZ. To torej ni predmet presoje Ustavnega sodišča.³⁶ Ustavno sodišče je zato presojo zatrjevane kršitve omejilo na presojo znotraj pravne kvalifikacije izjave in kaznivega dejanja, kakršna izhaja iz izpodbijanih sodb.

33. Čeprav je v skladu z navedeno ustaljeno ustavnosodno presojo in prakso ESČP treba razlikovati med dejstvi in vrednostnimi sodbami in je posledično mogoče dokazovati le resničnost dejstev, ne pa tudi resničnosti negativnih vrednostnih sodb (29. in 30. točka obrazložitve te odločbe), to ne pomeni, da se obdolženec ne more razbremeniti kazenske odgovornosti za negativno vrednostno oceno z dokazovanjem, da je imel zadostno dejansko podlago zanjo. V skladu z ustaljeno ustavnosodno presojo in prakso ESČP je namreč negativna vrednostna ocena nedopustna, ko nima zadostne podlage v dejstvih. V skladu s tem se obdolženec lahko razbremeni tudi (kazenske) odgovornosti za negativno vrednostno oceno, če izkaže, da je imel zanjo zadostno dejansko podlago.³⁷

34. Pritožnik je pri dokaznih predlogih, v pravnih sredstvih in v ustavni pritožbi zatrjeval, da bi z dokazi dokazoval resničnost izjave oziroma obstoj utemeljenih razlogov, da je verjel v njeno resničnost. To je izrecni razbremenilni razlog pri kaznivem dejanju žaljive obdolžitve (četrti odstavek 171. člena KZ). Vendar pritožnik zanj ni bil obsojen. Toda predlagani dokazi bi lahko bili materialno upošteveni tudi za razbremenitev kazenske odgovornosti pritožnika za kaznivo dejanje, za katero je bil pravnomočno obsojen, tj. za kaznivo dejanje razžalitve. Dokazi, s katerimi bi pritožnik lahko dokazoval obstoj zadostne dejanske podlage vrednostne sodbe, so namreč materialnopravno upošteveni dokazi tudi za dokazovanje razbremenilnega razloga (tj. obstoja zadostne dejanske podlage) pri kaznivem dejanju razžalitve, zaradi katerega je bil pritožnik pravnomočno obsojen. Stališče sodišč, da predlagani dokazi (tj. zaslišanje šestih prič) niso materialno upošteveni že zato, ker se inkriminirana izjava ne nanaša na konkretne historične dogodke, tako ni združljivo s pravico do izvajanja dokazov v korist obdolženca iz tretje alineje 29. člena Ustave. Vendar iz razlogov, navedenih v nadaljevanju, pravica iz tretje alineje 29. člena Ustave ni bila kršena.

B. – V.

---

³⁶ Po drugi alineji prvega odstavka 53. člena ZUstS mora ustavna pritožba vsebovati navedbe o domnevno kršenih človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah; po tretji alineji iste določbe mora ustavna pritožba vsebovati razloge, s katerimi se utemeljujejo domnevne kršitve.

³⁷ Sodba ESČP v zadevi *Steel in Morris proti Združenemu kraljestvu* z dne 15. 2. 2005, 87. točka obrazložitve.

35. V skladu z ustaljeno prakso ESČP govorce, ki izvirajo od drugih oseb, lahko pomenijo zadostno dejansko podlago za negativne vrednostne ocene, če nosilec vrednostne ocene verjame v resničnost podlag zanje.³⁸ Prav to je bila pritožnikova obramba. Pritožnik namreč zatrjuje, da je imel dejansko podlago za svojo izjavo oziroma da je utemeljeno verjel, da njegova inkriminirana izjava iz leta 2008 temelji na verodostojnih podatkih. Vse, kar naj bi navajal v zagovoru, naj bi, kot izhaja iz sodbe sodišča prve stopnje, po lastnih trditvah izvedel od "zelo zaupne osebe" Igorja Hrvatina in Mitje Klavore, katerih zaslišanje je predlagal in ki ju je sodišče tudi zaslišalo. V zvezi s to obrambo očita neizvedbo dokaza z zaslišanjem šestih prič.

36. Iz sodbe sodišča prve stopnje izhaja, da priča Mitja Klavora ni potrdila pritožnikovega zagovora, ampak je zasebnega tožilca prikazala kot nekoga, čigar cilj je preganjati kriminaliteto (gl. 21. točko obrazložitve). Iz povzetka izpovedbe Igorja Hrvatina v sodbi sodišča prve stopnje je razvidno, da je šlo za govorce in da priča ni izpovedala o nobeni konkretni nepravilnosti glede dela zasebnega tožilca.

37. Iz sodbe sodišča prve stopnje nadalje sledi, da so bile po trditvah pritožnika vir pritožnikovega prepričanja o povezavah zasebnega tožilca z otroško pornografijo govorce, in sicer pripovedi Igorja Hrvatina in Mitje Klavore, ne pa Sebastjan Vežnaver (gl. 5. str. sodbe Okrožnega sodišča). Pritožnik v ustavni pritožbi trdi drugače. Zatrjuje, da je bil njegov vir Sebastjan Vežnaver. Ker pritožnik v ustavni pritožbi zatrjuje drug pomen zaslišanja te priče za njegovo obrambo, kot ga je zatrjeval v kazenskem postopku na prvi stopnji, Ustavno sodišče ne more upoštevati navedb o pomenu zaslišanja priče Sebastjana Vežnaverja. Očitek, da je sodišče kršilo pravico pritožnika do izvajanja dokazov v njegovo korist s tem, ko ni zaslišalo te priče, zato ni utemeljen. Smiselno enako velja za pomen zaslišanja priče Primoža Ogrizka. Pritožnik v ustavni pritožbi navaja, da je za očitke v zvezi s Patrikom Perošo izvedel od Sebastjana Vežnaverja, ki naj bi bil s predlagano pričo Primožem Ogrizkom na domu pri Patriku Peroši, medtem ko iz sodbe sodišča prve stopnje sledi drugače (prim. zgoraj). Tudi pomen priče Ilije Dražiča pritožnik v ustavni pritožbi utemeljuje drugače, kot je to razvidno iz sodbe Okrožnega sodišča. Iz sodbe Okrožnega sodišča namreč ne izhaja, da bi pritožnik zatrjeval, da bi ta priča potrdila, da so bili lastnik oziroma najemniki lokala Atlantida pod zaščito zasebnega tožilca, da je bil zasebni tožilec vpleten v izvajanje prostitucije na Obali, v izginotje 10.000,00 EUR in v nepravilnosti v zvezi z zasegom mamil (gl. 13. str. sodbe Okrožnega

---

³⁸ Sodba ESČP v zadevi *Thorgeir Thorgeirson proti Islandiji*, 65.–70. točka obrazložitve. ESČP je v tej zadevi presojalo, ali pomenita kazenski postopek in obsodba pritožnika za objavo dveh člankov o domnevnem policijskem nasilju poseg v njegovo pravico do svobode izražanja iz 10. člena EKČP. Ugotovilo je, da je bila dejanska podlaga pritožnikovih izjav sestavljena iz zgodb, govoric, ki so izvirale od drugih oseb, ter javnega mnenja, vključno o domnevah o policijskem nasilju. Glede na vse okoliščine primera je presodilo, da je pritožnik verjel tem govoricam, da njegov glavni namen ni bil okrniti ugled policije in da je imel na tej podlagi zadostno dejansko podlago za svoji izjavi. Država tako ni izkazala, da bi bil poseg v svobodo izražanja sorazmeren, zato je prišlo do kršitve svobode izražanja.

sodišča). Prav tako Ustavno sodišče ne more upoštevati očitka opustitve zaslišanja priče Milana Pristova. V ustavni pritožbi pritožnik namreč ne navaja, niti o čem naj bi priča Milan Pristov izpovedovala niti zakaj naj bi bila opustitev zaslišanja te priče ključna z vidika njegove pravice do obrambe. Očitek, da je sodišče kršilo pritožnikovo pravico do izvajanja dokazov v njegovo korist, ker ni zaslišalo prič Primoža Ogrizka, Ilije Dražiča in Milana Pristova, tako ni utemeljen.

38. Glede zaslišanja Franca Stopinška in Vladana Obrenoviča iz sodbe sodišča prve stopnje ni razvidno, da bi pritožnik predlagal zaslihanje teh dveh prič v zvezi z nezakonitim posredovanjem zasebnega tožilca pri izvedbi hišne preiskave, zaščito Patrika Peroše in Lorene Uršič pred kazenskim pregonom, vpletenostjo policije, vključno z zasebnim tožilcem, v razpečevanje mamil v diskoteki Gavioli, z očitki o delovanju lokala Atlantida, vpletenostjo zasebnega tožila v izginotje 10.000,00 EUR, v nepravilnosti v zvezi z zasegi mamil v Luki Koper in v prostitucijo na Obali. Ker pritožnik v ustavni pritožbi torej zatrjuje drug pomen zaslišanja teh prič za njegovo obrambo, kot ga je zatrjeval v kazenskem postopku na prvi stopnji, Ustavno sodišče ne more upoštevati niti navedb o pomenu zaslišanja teh dveh prič. Zato očitek opustitve njunega zaslišanja ni utemeljen. Pritožnik v zvezi s tema dvema pričama v ustavni pritožbi zatrjuje, da je Igor Hrvatin informacije o dejavnosti zasebnega tožilca (med drugim) v smeri prikrievanja kriminalitete na Obali izvedel od njiju. Priča Igor Hrvatin, ki je bil po trditvah pritožnika njegov vir, je bila o tem zaslišana, a ni izpovedala ničesar konkretnega. Nadalje je treba upoštevati, da pritožnik ne izpodbija ugotovitve sodišča, da četudi bi posamezni primeri neukrepanja policije, o katerih naj bi širila govorice predvsem Franc Stopinšek in Vladan Obrenovič (tudi sama predmet kazenske obravnave, pri kateri je sodeloval zasebni tožilec), bili resnični, ne drži, da je zasebni tožilec svojevoljno odločal, kje bo Policija ukrepala in kje ne, in česa takega povprečno izobražen človek niti ne more verjeti. V zvezi s tem Ustavno sodišče pojasnjuje, da se v postopku z ustavno pritožbo ne more spuščati v neizpodbijane ugotovitve sodišč ter da presoja domnevne kršitve pravic v okviru razlogov, s katerimi se domnevne kršitve utemeljujejo.³⁹

39. Razlogi, s katerimi je pritožnik utemeljeval kršitev pravice iz 29. člena Ustave, tako niso utemeljeni. Četudi so govorice lahko zadostna dejanska podlaga za negativno vrednostno oceno in so zato lahko materialno upoštevni dokazi, s katerimi obdolženi želi dokazovati dejstva v zvezi z govoricami, očitki neizvedbe predlaganih dokazov v okoliščinah konkretnega primera ne utemeljijo kršitve pritožnikove pravice do izvajanja dokazov v korist obdolženca iz tretje alineje 29. člena Ustave.

40. Hkrati pritožnik z dokazi, ki jih je sodišče na predlog pritožnika izvedlo (drugače kot pritožnik v zadevi *Thorgeir Thorgeirson proti Islandiji*, gl. 35. točko obrazložitve te odločbe), ni izkazal obstoja zadostne dejanske podlage svoje izjave. V dokaznem postopku, v katerem je sodišče upoštevalo tudi dokaze, ki jih je predlagal pritožnik, je

---

³⁹ Prim. drugo in tretjo alinejo prvega odstavka 53. člena ZUstS.

bilo ugotovljeno, da se je pritožnik, ko je v oddaji Izostritev 15. 5. 2008 ponovil že leta 2006 izrečeno negativno vrednostno sodbo na račun zasebnega tožilca, moral zavedati, da za izjavo nima nobene dejanske podlage. Okrožno sodišče je namreč ugotovilo, da je bil pritožnik seznanjen z rezultati zunanjega in notranjega nadzora nad zasebnim tožilcem, ki je bil opravljen na podlagi njegovih predhodnih izjav v letu 2006, in da pritožnik teh rezultatov ne izpodbija. Na tej podlagi je Okrožno sodišče presodilo, da se je pritožnik moral zavedati, da njegove ponovne negativne vrednostne ocene, uperjene zoper zasebnega tožilca, nimajo nobene dejanske osnove. Pritožnik v ustavni pritožbi ne izpodbija stališč sodišč, da gre v primeru inkriminirane izjave iz leta 2008 za ponovitev izjave iz leta 2006. Prav tako ne zatrjuje, da inkriminirana izjava iz leta 2008 temelji na govoricah o očitkih zasebnemu tožilcu, ki bi izvirale iz obdobja po izjavi iz leta 2006, katerih resničnost bi želel dokazovati z zavrjenimi dokazi. Pritožnik v ustavni pritožbi tudi ne nasprotuje stališčem sodišč, da izjave ni podajal v resni kritiki, pri izvrševanju družbene dejavnosti ali varstvu upravičenih interesov in da ne gre za takšno izražanje, ki bi pomenilo obrambo kakšne pravice ali varstva upravičenih koristi ali bi bila s tem v zvezi. Prav tako ne izpodbija presoje, da je bila inkriminirana izjava podana izven vsebinskega okvira intervjuja, saj ni bila v nikakršni zvezi s temo intervjuja, da ni prispevala k javni razpravi, odprtemu dialogu ali vplivanju na razpravo v zadevah javnega pomena. Pritožnik tudi ne oporeka presoji, da je imel namen zaničevati zasebnega tožilca, ki se je upokojil že konec leta 2005 (prim. 23. točko obrazložitve te odločbe). Ustavno sodišče glede na obrazloženo tudi v razlogih ustavne pritožbe nima opore, da bi lahko izven okvira presoje o kršitvi pravice iz 29. člena Ustave opravilo še samostojno presojo z vidika 39. člena Ustave.

41. Glede na navedeno ustavna pritožba ni utemeljena. Zato jo je Ustavno sodišče zavrnilo.

C.

42. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi prvega odstavka 59. člena ZUstS v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, dr. Rajko Knez, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Špelca Mežnar, dr. Marijan Pavčnik in Marko Šorli. Odločbo je sprejelo s šestimi glasovi proti dvema. Proti sta glasovala sodnica Sovdat in sodnik Šorli, ki je dal odklonilno ločeno mnenje.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica